

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

II. nedeljo v postu ali štiridesetnici.

Ne poznam tega človeka.
(Mat. 26.)

Tolpa Kajfovih hlapcev Jezusa pelje. Na čelu pa jim stopa apostol-izdajalec Iškariot.

Vsi drugi apostoli so že na oljski gori Jezusa zapustili in so bežali. Le zavestni Peter mu sledi od daleč: toda kolikor dalje od Jezusa, toliko večja je Petru nevarnost. V Kristovi bližini je bil Peter skala; od Krista oddaljena se je porušila skala. — Omajati je v stanu to skalo očitajoča beseda slabotne dekleta, ki je govorila: „Tudi ti si bil z Jezusom, Galilejcem!“ (Mat. 26, 69). In Peter-skala v svoji omahljivosti to taji pričo vseh govoreč: „Ne vem, kaj praviš“. (26, 70.) In na to zopet govori s prisego taječ: „Ne poznam tega človeka!“ (26, 72.) Takoj za malo časa pristopijo sem še ondi stoječi in pravijo Petru: „Resnično, tudi ti si izmed tistih; zakaj tvoj jezik te razodeva?“ (26, 73) — tedaj se pa Peter začne celo rotiti in jame prisegati: „Ne poznam tega človeka, od katerega pravite“. (Mark. 14, 71.)

Z besedami: „Ne poznam tega človeka“ apostol Peter Gospoda zataji.

O tej Petrovi zatajitvi; o prikazni, ki je tako žala v življenju tega velicega moža in tako zvestega Gospodnjega apostola — premišljujmo danes posebno še tem name-

nom, da nam je vsak čas ta zgodba v dobrodejno svarilo.

*

Ko junakinja Judita znagovalnim znamenjem — s Holofernovo glavo — dojde v svoje rojstno mesto Betulijo, vsujujejo se Betulijanec iz svoje trdnjave polni zavesti, da preženo asirsko vojsko, ki je oblegala njihovo zidovje. — Asirijanec še stoje pred Holofernovim šotorom hrumeč ter vpijoč, da bi izbudili svojega glavarja. Ker ga pa le ni na dan, upa si komornik Vagao do vojvodnje postelje — a glej! truplo onega, ki so se tresla pred živim azijska ljudstva, to truplo leži krvaveče na tleh. Vagao prestrašen vun plane kričeč: Ena sama hebrejska žena je to storila! — Z občudenjem se bo pač vse čase imenovalo Juditino ime in ta njen čin, s kojim je ena sama hebrejska žena otela vtrjeno mesto Betulijo.

Dragi poslušalci! V Kajfovem predvoru je danes junak, mogočnejši od Holoferna. Pred malo trenotki je na oljski gori izkazal svojo hrabrost in Krist sam ga je kedaj imenoval „skalo“. In glejte! — Do tega junaka stopi dekleta, blebetajoča dekleta — ne z drugim mečem, nego le šibkim mečem svojega jezika. Pravi mu: „Tudi ti si bil z Jezusom, Galilejcem“. A Peter — močni, skalnati Peter taji govoreč: „Ne vem, kaj praviš!“ — Ali ne bi bilo vmestno tu sem pozvati Holofernovega komornika Vagaa, da bi nam zaklical pomembne besede: „Ena sama hebrejska žena — nična dekleta veli-

kega duhovna — je to storila!“ — Ubogi Peter, ta nevstrašeni mož pred strahljivo žensko svojega Krista taji.

Velikega Petra je zmagal strah pred nialostnimi ljudmi. Tudi tebe, dragi, vtegne kedaj zmagati tak strah. — In kedaj bi to bilo? Takrat, kadar se ti ob kakem tvojem plemenitem sklepu porode misli: Kaj ljudje poreko? Mi li ne bo škodilo to, če je storim? Mi-li uprav sedaj, ko menim nekaj doseči, ne bo škodilo, če to storim? Ni-li sedaj izmed vseh najnepripravnejši čas, da bi to storil? Saj gotovo še stokrat pride pozneje vgodna dôba za to. Koliko bo še časa, da to izposlujem, česar sem bil danes namenjen in gotovo bolj izposlujem, nego bi mogel to danes. Čuj, dragi, niso li to glasovi strahu, ki v tvojem notranjem zvone?

In ne le strah je tak sovražnik tvojemu krepostnemu življenju. Tudi s takim strahom združena napačna sramežljivost te vtegne vgonobiti. Kedaj pa bi to bilo? Takrat, ko te jenjajo nadlegovati te-le misli: Vem, da je dobro to, kar bi storil; a sodrugi me bodo imenovali pobožnjaka; še s hinavcem mi ne bodo prizanesli. Rogali se mi bodo in prstom kazali za menojo. Kedo bi to prenašati hotel mirnega duha? — A, dragi, ne straši se tacih ljudi, ki niso v stanu popéti se do tvoje dušne višine. Junaško ženo Judito posnemaj tudi ti v boju zoper svojega Holoferna; brezskrbno temu sovražniku svoje duše — tej napačni sramežljivosti — glavo odvzemi. V boju za vsako dobro ne bodi kakor omahljivi Peter — bodi kakor krepka Judita!

„Kedor me zataji pred ljudmi, tega tudi jaz zatajim pred svojim Očetom, ki je v nebesih“: (Mat. 10, 33.) to je Izveličarjeva svetopisemska grožnja. S temi Izveličarjevimi besedami, če le hočemo, lahko zamorimo v sebi vsak strah pred svetom.

Dragi! Večna resnica Krist te prešine ob sodbi ter ti morda poreče: Vedno ter vedno si v besedah zatrjeval, da poznaš Boga svojega očeta; a tajil si ga pa v svojih delih. Zato ti velja moja obsodba: „Ne poznam tega človeka!“ — Morda ti bo takrat govorila večna neomadežanost Krist rekoč: Boga gledati ne more, kedor ni čist

v svojem srcu. Na tebi pa ni dosti čistosti. Zato je tebi govorjena moja beseda: „Ne poznam tega človeka!“ — Morda te tisti dan ob sodbi jame pretehtovati večna miloba in ti poreče: Mojega jarma nisi hotel sprejeti na-se in se nisi hotel učiti od mene — „ker jaz sem krotak in iz srca ponižen“ (Mat. 11, 29) — zato moram tudi tebi izustiti besede: „Ne poznam tega človeka“. Najsveteja značajnost v Bogučloveku se ti približa tisti usodni dan in ti morda izpregovori: Nikogar se strašiti in vse včiniti vselej veledušno in dobro — to je bilo od nekada pravilo pravih ljudi; a tebe je od plemenitega dejanja večkrat odvrnila sodba neplemenitih. Zato je tudi tebi vsojen moj pogubilni odlok: „Ne poznam tega človeka!“

* * *

Dragi! Večkrat v življenju nam bo v težkih razmerah odgovoriti na vprašanje: „Tudi ti si bil z Jezusom Galilejcem?“ — Mi tu zbrani takrat to storimo, kar bi bil storil izpreobrnjeni Peter in to govorimo, kar bi bil govoril on: Da, bil sem z Jezusom Galilejcem, in ga poznam. Ne smem in nočem reči, da ga ne poznam. Da! bil sem z njim in trditi ga hočem v življenju ob veselih in žalostnih prilikah. Trditi ga hočem ločec se s sveta — in zato upam, da ga bom trditi mogel na veke v nebesih. — Amen.

III. nedelja v postu ali štiridesetnici.

Torej si ti kralj?
(Ivan 18.).

Na vse jutro stojé že pred vrati namestnika rimskemu cesarju duhovni, načelniki farizejev in pismouki. Sicer je tudi Jezus med njimi; a tu „svéti luč sredi v temotah“. (Ivan 1, 5.). — Vest ne pripušča tem hinavcem, da bi vstopili v nejeverninkovo palačo; zato pride sam do njih vun ponosni Rimljan Pilat. Zaničevaje pogleduje doli na ohóleže, prav kakor oni zaničujoč ga zréjo gori v tega tujca-gospodarja. A če tudi ga prezi-

rajo, vendar le morajo prav njemu Jezusa tožiti. Zato govore: „Tega smo našli, da zapeljuje naš narod in mu brani cesarju davke dajati in pravi: da je on Krist, kralj“. (Luk. 23, 2.)

Dragi! Kjer se tako brezsravno zgla-suje laž, tam resnica molči. — Začujen Pilat ogleduje Krista, ki nima besede, da bi se hotel opravičevati. V sodno hišo se vrnivši Jezusa pokliče in mu pravi: „Ali si ti kralj Judom?“ (Iv. 18, 33.) Jezus mu odgovori: „Moje kraljestvo ni od tega sveta... Pilat mu pravi: Torej si ti kralj? Jezus odgovori: Ti praviš, da sem kralj“. (Iv. 18, 36—37.).

Dragi poslušalci! Vprašanje: „Torej si ti kralj?“ zastavimo danes to uro vsak sebi ter se potrudimo odgovoriti tako, da nam bo odgovor v odvažen pouk.

*

V češki Šumavi zaide jelena zasledujoč nekedaj gospod visocega pokoljenja. Dalje ko jezdari, dalje zabreja. Noč nastaja in danes to noč — tako kaže — se bo moral pač na prostem braniti predrznim medvedom in volkovom. Ko misli tako, vendar le vglada nekaj koč pred seboj, kamor se mu bo mogoče zateči pred nočjo! Takoj ob prvi razjezdi in prosi prenočišča. Vogljari ni bil sam. Razun žene so bili pričujoči tudi sin, mlada sinaha in hlapec. Radovedi ogledujo ponositega jezdeca ti kočini bivalci. Ne poznajo ga sicer; a drago kamenje ob prstih in vsa tujčeva postava jim je priča, da bi bil to posebno dober plen. In res, koj ko so mu bili odkazali postelj v nizki sobi — začnejo posvet o tujčevi pogubitvi. Zastrmi pa, ko čuje to, mlada sinaha. Zato stopi v tujčev hram, kakor bi šla nekaj iskat. Tam mu vse pove; le da jej mora molk obljubiti s prisego. — Ko je zopet sam, zavalj velik in težak zaboj pred luknjičasta vrata, nabaše puško in samokresove ter mirno pričakuje svoje osode. — Stari vogljari tanko posluša ob vratih in ko je prepričan, da tujec že spi, tiho hoče odpreti. A, ker zavarovana čuti vrata, pokliče krvna poma-gača. Odpirati pričneta; stari vogljari se pa

plazi skozi okno v tujčevo izbo. Tujec vstreli in stari se zgrudi. Na to odmakne zaboj, z golo sablo zapodi hlapca in poseka mladega vogljara. Ko čuje in vidi to starka, jame tako kričati, da prihite vsi vogljari in pastirji tega gozdnega oddelka v Šumavi. Grožnjami obdajo koč ter so namenjeni tujca kakor silnega roparja ubiti. — A zapovedovalno veličino in brez strahu stopi na to knez vun med besnečo množico govoreč: Kedo se me upa? Maksimilijan sem, vaš gospod in vaš kralj! In ko bi ne verjeli, peljite me do bližnjega graščaka. — Ta odločna beseda je podere. Le roke tujcu zvežejo na hrbet in ga peljejo naslednje jutro do sosednega grofa. — Kako se začudijo in vstrašijo, ko se grajski gospodar pred zvezanim cesarjem vklone do tal. — Raztrgati so hoteli tu na gradu vogljare; a obglavljen je bil le še hlapec. — Mlada sinaha pa, ki je otela cesarjevo življenje, je bila zelo obdarovana in je doživela visokih časti.

Kar posebno časti cesarja Maksimilijana ob tej sodbi, to je brezstrašnost in ob enem krotkost.

Kar tu cesarju Maksimilijanu, to isto se je našemu Izveličarju godilo. Tudi njega so vgonobiti sklenili farizeji, ko so vgladali bili njegovo visokost. Toda, ker ga sami umoriti niso smeli, peljali so ga do prvega velikaša, komur je pristajala v deželi ta oblast. Bil je Poncij Pilat. Sicer ga je smatral Pilat za nekaj visocega, toda ni ga bil s cela spoznal. „Torej si kralj?“ ga slednjič vpraša. „Ti praviš, da sem kralj“ je Jezusov odgovor.

A ne le Jezus, ki je večni kralj nebes in zemlje — tudi vsak nas zemljanov se sme imenovati kralja. In iz katerega vzroka naj bi bil človek tak kralj? Ali povzročuje to njegov telesni stas in njega mogočna postava? Ne, v tem ga nadkriljuje slon in hipopotam, t. j. vodni konj. Je-li vzrok temu človekova moč; krepkost v živcih in kosteh? Tudi to ne; zmagujeta ga v tem lev in leopard. A ena moč je, ki je izključljivo lastna le človeku in ta moč je — moč duha, da brezpogojno gospodari tudi samemu sebi. — Radi te zmožnosti samoza-

tajevanja se po pravici imenuje človek kralj vsem zemeljskim stvarim.

In kako naj kraljuje ta kralj-človek? Tako naj kraljuje, da je njega um in pamet in volja podložna božji postavi. Vedno naj bo človek pokoren Bogu. Ta vaja v bogoljubi pokorščini se imenuje vera. Taka pokorščina pa se kaže v sv. čistosti, potrpežljivosti ter ljubezni do sovražnikov. Iz te pokorščine izvirajo vse druge čednosti. In kedor jih izvršuje, ta kraljuje. In kedor tako kraljuje, ta služi Bogu: zmagalec je samega sebe.

Žlahna gospa je imela dve podobi na steni. Ena je kazala kralja Aleksandra, kako zemeljsko kroglo v roki drži; druga pa sv. Alojzija, kako mu zemeljska krogla pod nogami leži. Kakor so že otroci, tako mnogo izprašuje sinek tudi to svojo plemenito mater. „Kako je to“, nekokrat pravi, „ali je Alojzij kralj, ki svet teptá z ного in ta, ki mu praviš kralj Aleksander, ga pa s tako težavo v roki drži?“

Dragi! To je eno izmed vprašanj, ki so lastna duhovitejim otrokom in ki nas vse silijo v premišljevanje.

Kralj si, dragi, tudi ti, kadar si bil zmagal samega sebe in ti svet pod nogami leži; ni pa kralj vselej ta, ki je bil zmagal svet in ga v svoji oblasti drži. Zato pravi sv. Gregorij: „Kralj je, ki ima vse čute svojega srca vravnane po božji volji“. — „Ne manje časti“, trdi sv. Ivan Zlatousti, „od mogočnega kralja je vreden ta, ki svojimi dušnimi močmi gospodari nad svojimi strastmi“.

*

Dragi! Pilatovo vprašanje do Jezusa: „Torej si ti kralj?“ naj nam rodi odgovor: Da — kralj! A moje kraljestvo ni tega sveta; nad svetom hočem kraljevati. — Amen.

K. s. duhovni svetnik

Andrej Drobnič,

župnik in dekan.

Spominji na umrlega prijatelja.

(Dalje)

Tako so mi dnevi, katere sem preživel pri Drobniču, pretekli brzo, prijetno in koristno. Treba

se je bilo ločiti, in vrniti se na Notranjsko. Ostali so mi ti dnevi do danes živo v spominju. — Nočem opisovati na drobno Drobničevega delovanja v Šmariji. Le toliko bodi omenjeno, da je bil vedno marljiv in nevtruden v svojem poklicu. Po cele ure je sedel ob pisalni mizi. Bil je vnet za lepoto hiš Gospodovih, župnih in podružnih cerkva. Vse je olepšal in vsem preskrbel marsikaj novega. Pri takih prilikah je obiskaval premnoge svoje znance in prijatelje, duhovskega in svetnega stanu.

Imel je Drobnič v Šmariji jako obširno polje, veliko gospodarstvo in mnogo živinčet v hlevu, za kar je potreboval mnogo poslov in kar mu je povzročevalo mnogo skrbi. Sreča je bila, da je imel vedno dobre in vdane sorodnice, ki so mu zvesto gospodinjile, na katere se je mogel zanašati. Te so mu v dolgih in hudih boleznih stregle požrtvovalno in ljubeznivo. Večkrat je rekel: „Boga moram zahvaliti, da mi je dal dobro sestro in pridne nečakinje, ki so mi iskreno vdane, ter si prizadevajo izpolniti mi vsako željo“.

Tu se ne sme opustiti, da se ne bi omenila še ena blaga lastnost ranjkega dekana Drobniča, to je njegova resnična pobožnost, ki ga je dičila posebno. Iskren častilec je bil sv. Rešnjega telesa in preblazene Device Marije.

Klečeč pred tabernakljem je iskal pomoči in tolažbe v bridkosti in težavah življenja pri viru milosti pri Jezusu, pričujočem v podobi kruha. In vedno se je goreče priporočal preblazeni Materi Jezusovi, posebno v zadnji bolezni. Ko ni mogel več moliti brevijarja, imel je vedno v rokah sv. rožni venec in neprenehoma je prebiral kroglice gledajoč v podobo Matere božje. Bil je duhovnik po srcu božjem. — Dekan Drobnič je bil vedno čvrst in trdnega zdravja, le enkrat v Knežaku ga je bila napadla huda, smrtna bolezen, katero je pa srečno prestopal; in kmalu je bil zopet trden in zdrav.

I. Bilc.

(Dalje pride).

Nekaj žarkov za post.

II.

Z a t a j u j s a m e g a s e b e !

„Zatajuj samega sebe!“ tako ukazuje Krist. Čudovite besede! One so popolnoma izpremenile človeški rod, ki je bil pred Kristom ves vdan hudemu poželenju in je po božje častil svoje strasti. Krščanstvo je zasadilo med pogane križ

govoré ne kakor Poncij Pilat: „Glej, človek!“ nego: „Glejte, kako nas je Bog ljubil! Tako nas je ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da se ne pogubi, kdorkoli veruje vanj“. In ljudje so jeli poklekovati pred Križanim; klanjali so se njegovi neskončni ljubezni odrekši se grešnemu svetu in telesnim vgodnostim in zatajivši same sebe po besedah sv. Pavla: „Kateri so Kristovi, križali so svoje telo z grehi in željami vred“.

Kaj je dalo zatajevanje samega sebe ljudem? Dalo jim je m i r, kakšnega jim ni mogel dati svet.

Nebeški mir je sijal z obrazov svetim mučenikom, ki so radostno prepevaje šli na morišče za Krista hote se združiti z njim na veke. Kdo je bil srečnejši, ali oni ali njihovi trinogi, ki jim je bilo neznano zatajevanje? Nepregledne vrste puščavnikov so zapuščale dom, bogastvo in slavo. Odtegnivši se posvetnemu šumu so šli ti častiti zatajevalci samega sebe v od ljudne puščave delat pokoro za storjene grehe spominjaje se opominja Zveličarjevega: „Kaj pomaga človeku, ako ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi“. Našli so mir, ki jim ga poprej ni mogel dati greh. Milijoni junaških redovnikov in redovnic so zatrli v sebi posvetne želje in v samostanskem zatišju izvrševali ukaz Kristov: „Zatajuj samega sebe!“ Izpolnovaje to vzvišeno zapoved našli so vrhunec zemeljske sreče — m i r.

Samo na enega izmed njih opozarjam. Alojzij, prvorojeni sin mejnega grofa kastilijonskega in kneza svete rimske države, dedič mejne grofije, bodoči vladar, Alojzij je najvzornejše izvrševal gorenji ukaz Kristov. O vsaki, tudi dovoljeni veselici se je vpraševal: „Kaj mi to koristi za večnost?“ Svoje telo je popolnoma ukrotil, zavrgel je blago in čast in po neštevilnih zaprekah radostno stopil v samostansko celico vzkliknivši: „To je kraj mojega pokoja, tu bom prebival, ker sem si ga izvolil“.

Nesrečen je vsak, kdor se ne zatajuje. Odkod toliko bede, toliko siromaštva in nezadovoljstva? Zato ker sedanjemu svetu ni mila beseda Kristova: „Zatajuj samega sebe!“ Ljudje hrepene dandanašji po vživanju. Telo gospoduje. Njemu se prinaša v dar: čas, denar, čast, vera. Telesu se klanjajo pohotni častilci. Mnogi pisatelji, pesniki, slikarji, kiparji poveljujejo le samo telo; smešijo pa in onečaščujejo čednost, hčerko zatajevanja.

Odkod toliko nezadovoljnosti? Dandanašnji se pritožujejo bogatini, tarnajo ubožci; zakaj? Zato ker se nihče noče zatajevati. Le tam je doma prava časna sreča, kjer gospoduje zlata beseda Kristova: „Zatajuj samega sebe!“ In kaj je pogoj večnemu blaženstvu? Zatajevanje, saj je dejal Zveličar: „Nebeško kraljestvo silo trpi in le silni se ga polaste“.

Ko te mami želja po vživanju, vprašaj se nemudoma: „Kaj mi to koristi za večnost?“

A. S.

(Dalje pride).

Začetki krščanstva na Japonskem.

2. Prva krščanska rodbina japonska.

Vso noč pred praznikom sv. Ivana Krstnika je premolil Frančišek v kapeli Matere božje pri Malaki. Na večer dne 24. rožnika 1549 pa je s svojimi tovariši stopil na borno ladijico Kitajca Nicede. Boljšega plovila tedaj ni bilo moči najti na Malaki za potovanje na Japonsko. A ne samo ladija je bila slaba, tudi njen gospodar je bil zelo nezanesljiv. Bil je morski ropar. Toda družega ni kazalo. Misijonarji so se mu morali izročiti. Sicer je obljubil ta Kitajec portugalskemu prefektu v Malaki, da prepelje misijonarja naravnost na Japonsko, toda ni bil možbeseda. Brodaril je svojevoljno semtertja po morju in krenil celo v kitajski pristanišči kantonsko in činčensko v pokrajini Fo-kien, dokler ga ni naposled proti volji njegovi zanesel veter do japonskih bregov. Prisiljen je pristal v pristanišču mesta Kagošime na otoku Kiušiu. To je bil rojstveni kraj Pavla Andžira. Ondukaj je stopil Frančišek na japonsko zemljo na velikega šmarna dan leta 1549. Oj kako se je z dna srca razveselil, ko se mu je izpolnila davna želja. Srečno je došel v deželo, ki je tako hrepenel po njej. Hvalil je previdnost božjo in Marijo Devico, kateri se je pred odhodom tako toplo priporočal. O njenem slavnem prazniku je bila končana težavna pot.

Pavel Andžir je takoj hitel k svoji rodbini. Nepopisno je razveselil svoje domače, ki so spoštljivo in hvaležno sprejeli krščanske misijonarje. Pavel sam jih je seznanil vse s Kristovo vero in Frančišek jih je krstil.

Andžirjeva rodbina je postala jedro prve krščanske občine japonske.

3. Frančišek na knežjem dvoru.

Novica, da so prišli tuji duhovniki, se je bliskoma razširila po mestu Kagošimi in po kneževini satsumski in zbudila mnogo zanimanja med ljudmi. Satsumski knez je priklical Andžirja na svoj dvor, oddaljen kakih šest ur od kagošimskega пристanišča. Povpraševal ga je o značaju, običajih in moči Portugalcev, in bil z njegovimi odgovori zelo zadovoljen. Andžir je imel pri sebi lepo podobo Matere božje z Jezuškom, ki jo je prinesel s seboj iz Indije. Knez se je začudil podobi in je pokleknil pred njo. Knezova mati si je želela enake slike in jo dala takoj posneti po Andžirjevi. Temu je naročila, da naj ji spiše krščanski nauk. Andžir ji je izpolnil željo. Imenitni gospej se je prikupilo krščanstvo. Ko je izvedel o tem Frančišek, poprosil je kneza, da bi ga zaslišal. Radostno mu je bil dovoljen zasluh.

Že v Indiji se je jel učiti Frančišek težkemu japonskemu jeziku. Kmalu ga je umel toliko, da je prevel razlaganja vere na japonščino. Prišedši v Kagošimo je jel takoj propovedavati po japonsko, kar je bilo pravo čudo. Na važno pot h knezu satsumskemu se je pripravljaj s postom in z molitvami. Priporočivši svoje delo brambi velikega angelja sv. Mihaela šel je na njegov praznik dne 29. kimalca 1549 na dvor poganskega vladarja. Knez in kneginja sta ga sprejela z velikim spoštovanjem. Poslušala sta ga ves dan do pozne noči, ko jima je razkladal nauk Kristov. Globoko ju je genila vest, da so Frančišek in njegovi tovariši storili težavno, na tisoče mil dolgo pot po morju iz Evrope na Japonsko, da bi tu oznanovali pravega Boga. Tolika nesebičnost in požrtvovalnost jima je bil najboljši dokaz, da govore ti tujci iz prepričanja. O marsičem je povprašal knez Frančiška. Rekel mu je, da naj se pripravi na hud boj s peklom, ako je njegova vera prava. Knez je naposled rad dovolil, da smejo misijonarji svobodno oznanovati Kristov nauk v njegovi deželi. Nekatere dni pozneje je potrdil to dovoljenje s posebnim javnim oklicem.

Frančišek je šel s svojimi tovariši na delo. Japonskemu ljudstvu so dokazovali, da je vse sama bajka in izmišljotina, kar uči njihova poganska vera. Nato so razlagali desetere božje zapovedi pojasnovaje, kako se strinjajo z razumom in da vedejo do prave sreče. Sele ko so bili po-

slušalci tako pripravljeni, jeli so jim oznanovati skrivnosti krščanske vere. Da bi jih bolj raztolmačili, rabili so razne podobe in izglede iz življenja. Pogani so poslušali izprva zvedavo; ko pa so jeli govoriti misijonarji o edinem Bogu v treh osebah in o križanem Sinu božjem, odhajali so mnogi posmehovaje se. Prav tako se je godilo sv. Pavlu, ko je v Atenah oznanjeval vstajenje od mrtvih. Drugi Japonci pa so bili toliko pametni, da so počakali s končno sodbo o Kristovi veri, dokler niso zaslišali vsega nauka krščanskih misijonarjev. Teh delovanje je Bog blagoslovil. Še predno je minilo leto, oklenilo se je precejšnje število Japoncev sv. vere. Prvi izmed njih se je dal krstiti ubožec nizkega rodu, ki je sprejel ime Bernard. Pridružil se je popolnoma misijonarjem. Bil jim je zvest služabnik in spremljevalec. P. B.

(Dalje pride).

Iz domovine.

Popotni spominji na Dolensko.

„Lepa naša domovina.“

Hrvatska nar. pesem.

(Dalje).

Odrinimo zdaj iz Šmartina dalje. Koj onkral vasi se ločite cesti. Desna pelje proti slovečemu, precej visoko ležečemu gradu Wagensbergu, ki je bil nekedaj lastnina slavnega kranjskega kronista, barona Valvasorja, pisatelja sloveče knjige „Slava kranjske vojvodine“. Stroški tega velikanskega in še drugih vrednostnih del so pripravili imovitega graščaka poslednjič ob vse njegovo premoženje. Ta grad sem bil obiskal nalašč in si ga ogledal že pred leti. Videl sem takrat tudi prostore, kjer se je nahajala Valvasorjeva tiskarna. Memo njega pelje okrajna cesta od Litije na Št. Vid ob Zatičini. Moj pot — cesta k levi — pa je pridržal kmalu v tesno in ozko dolino, ter šel ves čas zmerno navkreber. Dolina — imenovana „Reka“ — se zvija semtertja, je pa samotna in ne kratkočasna, ker je iz nje omejen razgled v daljave. Cesta gre sicer skozi vasi: Dolenja Jablanica, Gorenja Jablanica, s cerkvijo sv. Ane, Sevček in Cerovec; a hiše so le bolj raztresene. Sploh hoja za posameznega popotnika tu skozi ni nič kaj prijazna; vodi pogosto tudi skozi šume, a menda ni nevarna za tuje popotnike. Konec šmartinske župnije — dobro

poldrugo uro — se nahaja ob cesti neki, kakor se vidi, na novo popravljen mlin. Nosi baje ime: „pusti (pustov) mlin“. Lahko bi rekli, da se tej okolici nekako po pravici priléga latinski: „nomen — omen“ (Kakoršen kraj — tako ime), ker je v resnici dovolj pusta. Zlasti ponoči bi bilo letod popotovati res neprijetno.

Naprej gre cesta vedno bolj samotno in navkreber, dokler se poslednjič ne dospe na vrh do križa, ali kakor pravijo: do „pil-a“. Po Dolenskem imajo baje na mnogih krajih za znamenje in križe ob cestah splošni izraz „pil“. K levi se zdaj odpre popotniku novi svet. Zemljepisni izraz za to okolico mi ni znan; zase bi ga pa lahko imenoval: Št. Kriška dolina; Št. Kriški jarek; Št. Kriški kotel. Poslednji izraz bi bil skoraj še najboljši, ker se na okrog in okrog odsahujejo visoki hribi v globino, sredi katere se nahaja župna vas sv. Križ, ki se nam tudi zdajci pokaže. Je pa precej globoko doli, baje dobro uro hoda od vrha, kjer se vgléda. Spomladi, ko pride v deželo „zeleni Jurij“, mora ta okolica in razgled na sv. Križ od tod biti jako prijeten. „Zeleni Jurij“ je soseben še pravoslavcem začetek spomladi, ko mlado zelenje zagrne hrib in dol. Cesta se spusti kmalu navzdol, in pripelje najpred do podružne cerkvice sv. Mohorja in Fortunata, ki ne daleč od ceste k levi stoji nadkriljuje raztreseno vas Moravče. Od tod — malo nad imenovano crkvico — se pokaže potniku vrh gorovja k desni sloveči dolenski Marijin božji pot Zaplaz, katerega obiskati je bil poleg Litije glavni namen sedanjega mojega popotovanja. Skozi nograde pelje sedaj cesta vedno navzdol. Vince, ki raste v tej okolici, sicer ni za spravljati v „buteljke“; a je pa poštena in zdrava domača pijača, ki prekosi vsako še tako fino ponarejeno vinsko „čobodro“. — Se precej daleč se je vlekel pot, preden poslednjič dospem v Sv. Križ, ki leži res v prav skitem, tihem kotičku. Bližal se je že večer. V neposredni bližavi cerkve se nahaja gostilna „pri Miklavčič-u“. Da si odzunaj ne obeta nič posebnega, najdeš vendar v njej jako omikane, priljudne in prijazne bivalce, izborno postrežbo in popolnoma dobro prenočišče. Sme se reči, da so take gostilne velika dobrota za popotne ljudi. Za trenutke sva se podala z mojo popotno spremljevalko v župnišče, da se pokloniva vrlemu župniku Andreju Petek. Obema namreč, župniku in njej, je tekla zibelka

v enem ter istem kraju: v Goriči vasi ob Ribnici. Mi dva pa sva se tudi pred davnimi leti videla in osebno spoznala, ko je gospod služboval kakor kapelan v Škocijanu ob Dobravi. Človek se kar začudi, da najde v tako skitem zatišju svetā tako lepo župnišče. Kakor se mi je pravilo, prezidaval ga je l. 1882. tedanji župnik Jakob Marolt po konkurenčnem potu. Stroški so znašali nad osem tisoč goldinarjev. Župnišče take vrste se že sme nazvati „župnijski dvorec“. Župnik Petek je naja prijazno sprejel. Z mojo spremljevalko sva želela in č. župnika prosila, da bi šel naslednje jutro z nama na Zaplaz, kamor sva bila namenjena kakor romarja in bi nama ondi opravili sv. mašo. A čast. gospod je obžaloval, da nama ob najboljši volji ne zamore postreči; kajti naslednji dan, 7. avgusta, je bil prvi petek v mesecu, na tak dan pa mora biti vselej doma sv. maša z blagoslovom. Postregel pa nama je gospod z dobro, pošteno, staro šentkriško kapljico, in prijetno se razgovarajočim nam je nastopil hitro večer. Pri Miklavčičevih so nama pripravili potem okusno večerjo, in da imajo ondi tudi izborno vinsko klet, pripovedoval mi je dober znanec že v Ljubljani. In tako je bil dokončan zopet — da tako rečem — eden zgodovinskih dni iz mojega življenja!

Nadučitelj Josip Levičnik.

(Dalje prihodnjic)

Vabilo na družbo sv. Mohorja.

Odbor družbe sv. Mohorja v Celovcu stopa zopet pred Slovence in Slovenke s prijaznim vabilom, naj v čem največjem številu pristopijo naši družbi. — Važen je čas, ko se sirom slovenske domovine pa tudi izven nje nabirajo udje, da pristopajo k Mohorjevi družbi, ko se vabijo stari družbeniki, naj ostanejo družbi zvesti tudi zana-prej, ko se pozivljajo oni, ki še niso naši družbeniki, naj se pridružijo mogočnemu krdelu, ki se vsako leto v proslavo in korist slovensiva zbira pod zastavo sv. Mohorja in Fortunata!

Prosimo č. poverjenike, naj čim preje dovršijo svoje sicer težavno, a toliko hvalevredno in koristno delo ob nabiranju družbenih udov. Vse u d e pa prosimo, naj ne le pravočasno vplačujejo svoj donesek, da s tem olajšajo delo poverjenikom, marveč vsakedo naj se tudi potru-di, da Mohorjevi družbi pridobi novih članov.

Plačilo za sedanje prispevke in raznoteri trud sprejme sleherni Mohorjan jeseni, ko se raz-

pošljejo zopet nove družbine knjige. Odbor se nada, da bo letošnji naš književni dar zadovoljil vsakega Mohorjana tako glede vsebine kakor glede oblike. Že „Koledar“ za l. 1904. je obširneje označil knjige, ki jih prejmo naši člani za letošnje leto, in ki so te-le:

1. **„Zgodbe sv. Pisma“**. XI. snopič. Spisal dr. Ivan Ev. K r e k. — Teh zgodeb Slovencem na novo priporočati in hvaliti ni treba. Hvalijo in priporočajo se same! Zato poskrbite z običnim pristopom v Mohorjevo družbo, da bode tudi ta snopič v čem največjem številu romal med Slovence!

2. **„Lurška Mati božja“**. Šmarnice in molitvenik. Spisal Ivan G o d e c. — Šmarnična pobožnost se je zelo priljubila Slovencem in radi segajo po knjigah šmarnične vsebine. Letos praznuje katoliški svet 50-letnico, odkar se je proglasila verska resnica o neomadeževanem spočetju Device Marije. Molitvenik, dodan šmarnicam, obsega razne pobožnosti in molitve za razne potrebe! Zato upamo, da bo i ta knjiga imela veliko privlačno silo ob nabiranju udov.

3. **„Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini 1878“**. Spisal Jernej pl. A n d r e j k a. — Ob 25-letnici bosenske zasedbe je c. in kr. ritmojster cesarske straže na Dunaju pl. Andrejka, napisal lepo knjigo, drag spominj onim, ki so se l. 1878. vdeleževali bojev na našem slovanskem jugu. Zelo zanimiva in poučna bode vsem bralcem. Knjiga je okrašena z mnogimi, večinoma izvirnimi podobami, ki gotovo vzbude splošno zanimanje. Letos izide prvi del, drugi pride prihodnje leto!

4. **„Lisica Zvitorepka“**. Učitelj Josip B r i n a r je zbral živalske pravljice o lisici-zvitorepki v celotno knjigo, ki je namenjena v prvi vrsti odrastli mladini, a bode vgajala tudi drugim bralcem.

5. **„Bodi svoje sreče kovač“**, je naslov knjigi župnika Jurija T r u n k - a, ki je zbral obilico naukov prav za vsakdanje življenje, učeč, kako najdemo pot do časne sreče.

6. **„Koledar za l. 1905.“** bode po možnosti zopet raznovrsten in zanimiv.

To je torej letošnji naš književni dar. Knjige gotovo zadovolje vsakogar in zato iskreno vabimo, da se čem največ udov vpiše v družbo.

Nabiralne pole z denarjem naj se odboru dpošiljajo **do dne 5. marcija**. Mnogo truda, sitnostij in nepotrebnih stroškov nam povzročajotisti, ki nam ne dpošljejo ob pravem času udnine!

Posamezne ude in take kraje ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozorjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za upravne stroške, namreč za zavoje, spremnico s kolekom in delo. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo bodi: „**Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!**“

V C e l o v c u, dne 26. prosinca 1904.

O d b o r.

Z r n j e.

Oče, jaz molim; ona dva pa spita. Po-božen oče je bral zvečer sv. pismo. Njegovi trije sinovi, ki so bili v tisti sobi, so ravno opravljali večerno molitev. Ali med molitvijo dva zaspita. Sedaj reče tretji: Oče jaz molim, ali ona dva spita. A oče odgovori: Moj otrok, bolje je spati, nego biti ponosen na to, kar kedo dobrega stori.

Dobra dela nimajo pred Bogom nikake veljave, če se ponašamo z njimi.

Gospica M. R.

Poprava.

V spisu „Začetki krščanstva na Japonskem“² („Danica“ št. 7, str. 54.) naj se glasi besedilo začenši s 31. vrstico od zgoraj tako-le: „V temo japonskega neznaboštva je prisijala luč Kristove vere, ko je prijadral na ondodne obale portugiški mornar Mendez Pinto“.

²„Danica“ izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.